

ΤΑ ΔΙΚΑ ΜΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΣΤΕΙΑ ΚΑΙ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Η συκιά Τίμωνος τοῦ Μισανθρώπου. Σπεύσατε νὰ κρεμασθῆτε!... Ο Ἀχιλλεὺς Καραβίας, ἀποτυχῶν ἔμπορος καὶ υποψήφιος ποιητής. Η συνεργασία τοῦ Μαρτζώκη καὶ τὸ σακκί μὲ τὸ κοκκινοπίπερο. Πῶς ἐπωφελήθη τῆς περιστάσεως ὁ Βαρλέντης. Ο ἐρωτοχτυπημένος Μέντιος πού-παθε συγκοπὴν καρδίας κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Ο Τίμων δ 'Αθηναῖος, ποὺ εἶχε γίνει περίφημος γιὰ τὴν μισανθρωπία του, κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ πελοποννησιακοῦ πολέμου, ἔλαβεν ἀπροσδοκήτως, τὸν λόγον σὲ μιὰ συνέλευσι τῆς ἐκκλησίας τοῦ λαοῦ καὶ εἶπε τὰ ἔξῆς:

— "Ανδρες Ἀθηναῖοι. Κοντὰ στὸ σπιτάκι μου ὑπάρχει μιὰ συκιά ποὺ ἔχουν κρεμασθῆ πολλοὶ πολῖται. Ἐπειδὴ πρόκειται νὰ κτίσω ἐκεῖ καὶ νὰ τὴν κόψω, εἰδοποιῶ, δοσοῦς θέλουν νὰ κρεμαστοῦν, νὰ σπεύσουν, πρὶν κόψω τὸ δέντρο.

Στὰ 1900 — 1901, ἐνεφανίσθη στὴν Ἀθήνα, δ 'Αχιλλεὺς Καραβίας, μεγαλέμπορος ἀποικιακῶν στὴν Ρουμανία, μὲ τὴ φιλοδοξία, νὰ παρουσιασθῇ, στὴν πρωτεύουσα τῆς Ἑλλάδος, καὶ πνευματικὴ πρωτεύουσα τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ὡς ποιητής. Ζητούσε λοιπὸν "Ελληνας ποιητάς, γιὰ νὰ λανσαρισθῇ καὶ κατὰ σύμπτωσιν, στὸ καφενείον Καρατζᾶ, ποὺ εἶνε τὸ ἴδιο καὶ ἀπαράλλαχτο ἀκόμα καὶ μὲ τὸ ἴδιο ὄνομα, στὴν ὁδὸν Σόλωνος καὶ Α. Λόντου, γνώρισε τὸν μακαρίτην τὸν Μαρτζώκη, δ ὁποῖος, μὲ τὴν μεγάλη καλωσύνη του, εἶχε τὴν ὑπομονὴν ἀκούση ἀρκετοὺς ἀπὸ τοὺς στίχους τοῦ Καραβία.

Ο Μαρτζώκης τοῦ εἶπεν πῶς οἱ στίχοι του εἶνε ἀρκετὰ καλοί. Τότε δ Καραβίας πῆρε θάρρος.

— "Αγαπητὲ Στέφανε, φώναξε. "Ἐχω, ξέρεις καὶ ἔνα δρᾶμα λυρικό, ποὺ ἀποτελεῖται ἀπὸ ἔφτὰ χιλιάδες δεκαπεντασυλλαβούς στίχους, σὰν αὐτοὺς ὅπου σου διάβισα.

— "Ε ; Καὶ ; Θέλεις νὰ κάτσω, βρὲψε ψυχούλα μου, νὰ μοῦ τοὺς διαβάσης ὅλους;

— "Οχι, δχι. Κάτι ἄλλο θέλω.

— Νὰ σ' ἀκούσω, τζόγια μου.

— Οἱ στίχοι αὐτοὶ εἶνε γραμμένοι στὴν καθαρεύουσα καὶ θέλω νὰ τοὺς κάμω στὴ δημοτική.

— Καί;

— Θά μποροῦσες νὰ τοὺς κάνης εἴσοδο δημοτικούς;

— Μημμυ!... Εύχαριστως, ἀφοῦ εἶνε ἔτσι.

Οι στίχοι παρεδόθησαν, ἡ μετάφρασις ἀρχισε καὶ σὲ λίγες ἡμέρες, παρουσία καὶ τοῦ ποιητῆ Βαρλέντη, τοῦ Χαριλάου Παπαντωνίου, τοῦ Γερ. Βώκου καὶ ἄλλων, παρέδιδεν δ Μαρτζώκης, στὸν Καραβίαν, τὸ ἥμιση τῆς ἐργασίας, ἔτοιμο στὴν ἐντέλεια. Ἀφοῦ διαβιστήκανε στὴν ὁμήγυρη, οἱ στίχοι καὶ καταχειροκροτηθήκανε, παρεδόθηκαν στὸν Καραβία καὶ δ Μαρτζώκης τοῦ ὑπενθύμισε καὶ τὸ πεζὸν μέρος τῆς ἐργασίας, δηλαδὴ τὴν ἀμοιβὴ του.

— Αχιλλέα μου, τοῦ εἶπε, μὲ τὸ ἀζημίωτο. Καὶ ξέρεις, μάτια μου, ἔχω ἀπόλυτον ἀνάγκη ἀπὸ ψιλά.

— Αγαπητέ μου Στέφανε, τὸ ξέρω. 'Αλλὰ μετρητὰ δὲν ἔχω.

— Αμή, τί ἔχεις;

— "Ἐχω ἀπὸ τὸ ἔμποριό μου, ἔνα σακκί κοκκινοπίπερο. Νὰ σου δὲν δώσω, νὰ τὸ πουλήσης καὶ ἔτσι, νὰ πιάσης τὰ λεφτά σου καὶ μὲ τὸ παραπάνω. Θὰ πληρωθῆς ἔτσι δχι γιὰ ἔφτὰ, ἀλλὰ γιὰ δεκαεπτὰ χιλιάδες στίχους.

— Μωρέ, ρεντίκολο, μωρέ τζωρτζίνα, 'Αχιλλέα, θέλεις νὰ μὲ κάνης!... 'Εγω, μωρέ, ἔνας Μαρτζώκης, θὰ γνωστὸν δρόμους τοῦ Ἀθήνας, γιὰ νὰ πουλάω χωνάκια-χωνάκια, τὸ κοκκινοπίπερο, γιὰ νὰ πιάσω τὰ λεφτά μου; "Αμε στὸ διάολο, καὶ σὺ κ' οἱ στίχοι σου...

— Πολὺ σωστά. Πολὺ σωστά... εἶπε καὶ δ Βαρλέντης, συμμεριζόμενος τὴν ἀγανάκτησι τοῦ ποιητῆ.

— Ωραία! Ωραία! Βαστούσε ἵσιο κι' δ Παπαντωνίου.

Αἱ διαπραγματεύσεις καὶ ἡ ποιητικὴ συνεργασία διεκόπησαν. Θὰ εἶχε περάσει μιὰς θδομάδας. Ο Μαρτζώκης ἔξακολουθοῦσε νὰ πηγαίνῃ κάθε βράδυ στὸ καφενείο Καρατζᾶ, ὅπου μαζεύοντοσαν καὶ ἄλλοι λόγιοι στοὺς δρόμους ἔλεγε μὲ θυμό:

— Βρὲ τὸ μπαίγνιο!... Πῶς τοῦ θήρει νὰ μὲ βάλῃ νὰ τοῦ πουλάω κοκκινοπίπερο! 'Ακοῦς ἐκεῖ!... Ποιός; 'Εγώ, ἔνας Μαρτζώκης...

"Ενα βράδυ, δ Βαρλέντης, ἀκούγοντας διαρκῶς τὸ παράπονο

αὐτό, εἶπε στὸ Μαρτζώκη:

— Μὰ μοῦ φαίνεται, ἀγαπητέ μου Στέφανε, πῶς χάσαμε τὴν εὔκαιρία νὰ πάρης τὰ λεφτά σου.

— Πῶς, βρὲ τζόγια μου, πουλῶντας τοῦ Καραβία τὸ κοκκινοπίπερο;

— Μὰ, Στέφανέ μου, δὲν θὰ ἔθγαινες νὰ τὸ πουλᾶς στοὺς δρόμους. Τὸ σακκί τὸ πιπέρι θὰ τὸ πωλοῦσες ὅλο μαζύ — χονδρικῶς νὰ ποῦμε — σ' ἔνα μπακάλη καὶ θὰ ἔπαιρνες μαζεμένες διακόσιες ἢ τρακόσιες δραχμές καὶ θὰ ἔκανες τὴ δουλειά σου φίνα.

— "Ε ;

— Βέβαια.

— Μωρέ, καλὰ λές, μωρὲ μάτια μου, καὶ δὲν τὸ σκέφθηκα... Δὲν μοῦ τολεγες ἀπὸ τότε, παρὰ υποστήριζες τὴν γνώμη μου καὶ σύ;

— Κι' ἀμέσως δ Μαρτζώκης σηκώνεται βιαστικός, καὶ πηγαίνει σ' ἔνα ἄλλο τραπέζι, ποὺ καθόταν ἀδιάφορος δ Καραβίας καὶ τοῦ λέει:

— 'Αχιλλέα μου, ψυχούλα μου... Δέχομαι τὴ συμφωνία σου. Ποῦ εἶνε τὸ πιπέρι;

— Ποιό πιπέρι; Τώρα πιπέρι;

— Γιατί;

— Γιατί δυστύχως εἶνε ἀργά.

— Γιατί, μωρὲ ψυχούλα μου;

— Γιατί τὸ πιπέρι τὸ πῆραν δ Βαρλέντης μὲ τὸν Μαλακάση καὶ μοῦ διωρθώσανε τοὺς στίχους,

— Ο Βαρλέντης; Τί λές, μωρέ...

Θύμωμένος δ Μαρτζώκης, γυρίζει κατὰ τὸ μέρος ποὺ εἶχεν ἀφήσει τὸν Βαρλέντη καὶ φωνάζει:

— Βρὲ μπαίγνιο, Βαρλέντη, σύ εφαγες τὸ πιπέρι μου;

— Άλλα δ Βαρλέντης εἶχε γίνει σφαντος.

— Κι' ἔτσι ἄλλος ἔφαγε τὸ πιπέρι καὶ ἄλλος κάρκε...

Οι προϊστάμενοι τῆς υπηρεσίας τῶν ἀστυνομικῶν τμημάτων, εἶνε υποχρεωμένοι νὰ ύποθάλλουν κάθε μέρα στὴ Διεύθυνσι τῆς Αστυνομίας, δελτίον συμβάντων, ἀναφέροντες λεπτομερῶς, κάθε γεγονός, ποὺ ἔλαβε χώραν στὴν περιφέρειά των.

Στὴν ἀρχή, κάθε ἀναφορᾶς, εἶνε ύποχρεωμένοι νὰ σημειώνουν, ἐν περιλήψει, τὸ συμβάν, γιὰ τὸ δόπιο μιλάει δ ἀναφορά.

Μιὰ φορά, στὸν Κυλωνό, συνέβησαν σχετικῶς τὰ ἔξης ἀξιοπερίεργα πράγματα:

Ο Μέντιος ἔνος γαλατᾶ, ἔνω δ κύριος του καθόταν σὲ μιὰ ταβέρνα, πνίγοντας τὰ βάσανά του στὸ κρασί, καθὼς ἦταν ἡ συχος καὶ δεμένος ἀπ' ἔχω, εἶδε νὰ περνάῃ ἔνα θηλυκό τετράποδο, φορτωμένο καὶ αὐτὸ μὲ ζύδι καὶ κρασί. "Αμα εἶδε τὴν ἀγάπη του, τὸ ζωντανό, ἀρχισε νὰ κουνάῃ, μὲ μεγάλη εύχαριστησι τὴν κεφάλα του καὶ νὰ ἔκβαλῃ ζωηρούς δγκανισμούς. Τὸ θηλυκό ἀνταπέδωκε διά... χαριέντων δγκανισμῶν τὰ φιλοφρονήματα, τὸ εἰδύλλιον «έπήχθη ἐν ἀκαρεῖ», δπως γράφει καὶ δ... Θεύφραστος καὶ δ τετράποδος Ρωμαῖος, ἔσπασε τὸ σχοινί του καὶ ἀρχισε νὰ κυνηγά τὴν Ίουλιέττα του.

Πρὶν δημως προχωρήσῃ λίγα θήματα, ἔξαπλώθηκε 'φαρδύς πλατύς κατώ καὶ ἔμεινε ἀπνους, προσβληθεὶς ἐκ συγκοπῆς καρδίας, ίσως ἀπὸ ύπερβολικήν συγκίνησιν.

Ο ἀξιωματικὸς τῆς υπηρεσίας τοῦ οἰκείου τμήματος, εἰς τὸ δόπιον ἀνεφέρθη τὸ συμβάν, συνέταξεν εύσυνειδήτως τὴν ἀναφορά του, ἔξισε λίγο τὸ κεφάλι του, γιὰ νὰ τοῦ κατεβῇ δ ἔπιπενσις καὶ τέλος ἐσημείωσε τὴν ἔξης θαυμασία περίληψι:

«Θάνατος ὄνου ἐκ συγκοπῆς καρδίας ιδιὰ λόγονς ἐρωτικούς!...»

